

Sygn. akt III AUa 312/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska
Sędziowie:	SA Marcjanna Górską SA Krystyna Smaga (spr.)
Protokolant: st. prot. sądowy Maciej Mazuryk	

po rozpoznaniu w dniu 4 października 2012 r. w Lublinie

sprawy L. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o zapłatę należności z tytułu zaległych składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne

na skutek apelacji wnioskodawczyni L. N.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie

z dnia 20 stycznia 2012 r. sygn. akt VIII U 103/12

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 września 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. stwierdził, że na koncie płatnika L. N. figuruje zadłużenie w ogólnej kwocie 32.759,96 zł z tytułu nieopłaconych:

1) składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okresy: różnica składek od sierpnia do grudnia 2001 r i sierpień 2004 r, oraz składek od września do grudnia 2004 r, składek za luty i czerwiec 2005 r. i grudzień 2008 r, oraz różnicy składek od marca do maja 2009 r - w kwocie 9.971,35 zł,

2) składek na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego za okresy: różnica składek od sierpnia 2000 r do stycznia 2002 r, składek od lutego do kwietnia 2002 r, różnicy składek od maja 2002 r do stycznia 2003 r, składek od lutego do lipca 2003 r, różnicy składek za marzec 2004 r, składek od sierpnia do grudnia 2004 r, za luty 2005 r, różnicy składek za marzec 2005 r, składek za grudzień 2008 r, różnicy składek od stycznia do maja 2009 r - w kwocie 5.109,49 zł,

3) składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okresy: różnica składek od sierpnia 2000 r do grudnia 2001 r, składki za maj 2003 r, sierpień 2004 r, od września do grudnia 2004 r, luty 2005 r, grudzień 2007 r, różnicy składek za styczeń 2008 r, od marca do kwietnia 2008 r, za czerwiec i październik 2008 r - w kwocie 533,12 zł,

4) odsetek za zwłokę liczonych na dzień 30 sierpnia 2010 r w łącznej kwocie 17.146 zł, zaś od dnia 31 sierpnia 2010 r. płatnik zobowiązany jest do samodzielnego naliczania i opłacania odsetek na zasadach i w wysokości określonej przepisami ustawy Ordynacja podatkowa.

Zakład wskazał, iż stan zadłużenia płatnika wynika z nieuregulowanych na dzień 30 sierpnia 2010 r należności z tytułu składek na FUS, FUZ, FP i FGŚP oraz że decyzja stanowi podstawę, zgodnie z treścią przepisów art. 26 i 27 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, do dokonania wpisu hipoteki przymusowej na nieruchomości dłużnika i dokonania zastawu.

W odwołaniu od decyzji L. N. wskazała, że za lata poprzednie, jak i za rok 2009 ma terminowo opłacone składki. Wezwanie do zapłaty dotyczy wpłat bieżących, niewłaściwie oznaczonych, jak i znacznie wcześniejszych miesięcy, które zostały pokryte z płatności niewłaściwie oznaczonych. Domagała się zmiany decyzji przez wskazanie, iż na jej koncie nie figurują nieopłacone zaległości.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład wniósł o jego oddalenie, wskazując że powtórnie dokonana analiza zapisów na koncie rozliczeniowym odwołującej się potwierdza, iż stan zadłużenia został określony prawidłowo. Nadto egzekucja z rachunku bankowego skarżącej 16 września 2010 r pozwoliła na zaspokojenie należności w 99,21% i dlatego nie jest kontynuowane postępowanie zabezpieczające.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 20 stycznia 2012 r oddalił odwołanie na podstawie następujących ustaleń faktycznych i ich oceny prawnej.

L. N. od 1 stycznia 1999 r do 30 kwietnia 1999 r prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą. Od 1 sierpnia 1999 r działalność tę prowadzi pod firmą (...) z siedzibą w L.. Skarżąca nieregularnie i nie w pełnej wysokości opłacała należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne i na jej koncie rozliczeniowym w organie powstało zadłużenie. Sprawami rachunkowymi i regulowaniem zobowiązań finansowych zajmowała się księgowa z Kancelarii (...) w L.. Sąd dalej ustalił, że niektóre dokonywane przez płatnika wpłaty do ZUS były niewłaściwie oznaczane i zawierały błędny numer rachunku w ZUS, zatem nie były księgowane na właściwym koncie odwołującej i jej zadłużenie z tytułu składek ulegało zwiększeniu. Nadto przelewy wychodzące na pokrycie należności z tytułu składek były dokonywane przez płatnika przed upływem terminów płatności, jednak księgowanie na koncie rozliczeniowym w ZUS wykazywało ich dokonanie po terminie (potwierdzenia przelewów wychodzących). Decyzją z dnia 18 listopada 2009 r ZUS określił wysokość zadłużenia płatnika z tytułu nieopłaconych składek. Odwołanie skarżącej od tej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 28 czerwca 2010 r w sprawie VIII U 260/10. Od tego czasu płatnik nie uregulowała zadłużenia wobec ZUS. Na podstawie prawomocnej decyzji z dnia 18 listopada 2009 r, stwierdzającej wysokość należności organ rentowy wystawił tytuły egzekucyjne i 11 sierpnia 2010 r wszczął postępowanie egzekucyjne. W dniu 6 sierpnia 2010 r ZUS dokonał ponownego rozliczenia konta L. N., na podstawie widniejących na dowodach wpłat ich oznaczeń. Ponowną analizę konta płatnika przeprowadzono 26 sierpnia 2010 r. Ustalono poprawny stan należności z odsetkami za zwłokę na 30 sierpnia 2010 r. Dokonano wtedy korekty raportów rozliczeniowych ZUS DRA za marzec, kwiecień i maj 2009 r, zaś 27 sierpnia 2010 r dokonano odpisu przedawnionych składek za okres od października 1999 r do lipca 2000 r (pismo ZUS z 4 marca 2011 r, pokrycie należności dla płatnika i rozliczenie wpłat na należności dla płatnika). W dniu 2 września 2010 r ZUS wydał zaskarżoną decyzję, stwierdzającą wysokość należności skarżącej wobec organu z odsetkami za zwłokę, ustalając wysokość tych należności na łączną kwotę 32.759,96 zł. Egzekucja z rachunku bankowego wnioskodawczyni była skuteczna, gdyż w jej toku 31 sierpnia 2010 r i 16 września 2010 r ZUS uzyskał kwotę 34.627,19 zł, którą następnie rozliczył na koszty egzekucyjne, zadłużenie figurujące na koncie za okres od sierpnia 2000 r do maja 2009 r i odsetki za zwłokę (pismo ZUS z 13 czerwca 2011 r).

Sąd wskazał, że następnie odwołująca pismem z 8 października 2010 r wniosła o prześięgowanie dokonanych przez nią wpłat za lata 2004-2009 r. Prześięgowania zgodnie z jej wnioskiem dokonano 10 listopada 2010 r. W dniu 25 listopada 2010 r ZUS dokonał ponownego rozliczenia konta odwołującej się i stwierdził, że część składek za okres od sierpnia 1999 r do kwietnia 2000 r została pokryta z nadpłat już po dacie dochodzenia należności. ZUS dokonał zmiany oznaczenia wpłat odpisanych, przedawnionych składek za okres od października 1999 r do lipca 2000 r, co wpłynęło na wysokość zadłużenia i spowodowało, iż konto odwołującej nie wykazywało zaległości, a wystąpiła nadpłata (pismo ZUS z 4 marca 2011 r, pokrycie należności dla płatnika i rozliczenie wpłat na należności dla płatnika). Pismem z 2 grudnia 2010 r ZUS zawiadomił skarżącą, iż na jej koncie widnieją nienależnie opłacone składki na FUS w kwocie 4604,58 zł oraz na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 1375,21 zł (zawiadomienie ZUS). W dniu 27 grudnia 2010 r ZUS zwrócił skarżącej nadpłatę w łącznej wysokości 5979,79 zł (pismo ZUS z 13 czerwca 2011 r).

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, aktach organu rentowego. Sąd nie podzielił stwierdzeń odwołującej się, iż składki na FUS, FUZ, FPiPGŚP były regulowane zawsze w terminie, gdyż stały w sprzeczności ze zgromadzonym materiałem dowodowym w postaci dokumentów.

Sąd stwierdził, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd wskazał, że płatnik składek jest zobowiązany do prawidłowego rozliczania i opłacania należnych składek i składania wymaganych dokumentów bez uprzedniego wezwania ze strony Zakładu. Na podstawie z art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c, art. 24 ust. 2 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r Nr 205, poz. 1585 ze zm.), do zakresu działania Zakładu należy wymierzanie i pobieranie składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, a składki i odsetki za zwłokę, koszty egzekucyjne, koszty upomnienia i dodatkowa opłata, nieopłacone w terminie podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej. Zgodnie z art. 23 ust. 1 tej ustawy, od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, ze zm.).

Sąd stwierdził, że na płatniku składek ciąży obowiązek zapłaty składki we właściwej wysokości i w stosownym terminie. Zgodnie z treścią art. 46 ust. 1 ustawy systemowej, płatnik jest obowiązany samodzielnie, według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Sąd przytoczył art. 47 ust. 1 pkt 3 ustawy systemowej, który stanowi, że płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, z zastrzeżeniem ust. 1a, 2a i 2b, nie później niż do 15 dnia następnego miesiąca - dla pozostałych płatników. Z powyższego wynika, że na skarżącej ciążył obowiązek samodzielnego rozliczenia i opłacenia składki na ubezpieczenia społeczne za dany miesiąc w stosownym terminie. Z dostarczonych przez skarżącą potwierdzeń dokonanych przelewów wynikało, iż były one zlecane terminowo do 15 dnia miesiąca przypadającego po miesiącu, za który była wymagana składka. Jednakże z przekazanych przez organ rentowy wydruków „Pokrycie należności dla płatnika” i „Rozliczenie wpłat na należności dla płatnika” wynika jednoznacznie, iż dokonane wpłaty nie zawsze były realizowane terminowo, gdyż wpływały na rachunek bankowy wierzyciela już po upływie terminu płatności. W związku z tym prawidłowo ZUS naliczył odwołującej się odsetki od nieregulowanych terminowo płatności i odwołująca się była obowiązana do ich opłacenia. Fakt, iż ZUS zwrócił jej powstałą na skutek przeprowadzonej egzekucji nadpłatę istotnie wynikał z częściowego błędnego oznaczenia wpłat, następnie prześięgowania ich na właściwe konto przez ZUS i dokonania odpisu przedawnionych składek, ale naliczenie odsetek było prawidłowe.

Sąd stwierdził, że w dacie wydania zaskarżonej decyzji ustalenie przez ZUS wysokości należności z tytułu nieopłaconych składek i odsetek było prawidłowe i nie zachodzą podstawy do zmiany decyzji. Mając na uwadze powyższe, na podstawie cytowanych przepisów i art. 477¹⁴ § 1 kpc Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Apelację od tego wyroku wniosła L. N., zaskarżając go w całości, wnosząc o jego zmianę i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uwzględnienie odwołania w całości.

Apelująca zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi:

- 1). naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 kpc i art. 328 § 2 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, dokonanie oceny dowodów w sposób wewnętrznie sprzeczny, nieszczechronny oraz sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania;
- 2) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 23 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 r o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r Nr 205, poz. 1585) poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że w stanie faktycznym niniejszej sprawy zaistniały podstawy do naliczenia odsetek, w sytuacji gdy ubezpieczona dokonywała wpłat w terminie, wobec czego podstawa do naliczenia odsetek nie zaistniała, a także naruszenie przepisów art. 44, 46 i 47 ustawy systemowej poprzez błędne ich zastosowanie;
- 3) naruszenie art. 68 ust. 8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez błędne uznanie, że organ rentowy nie ma obowiązku sprawowania ciągłej kontroli nad prawidłowym wykonywaniem przez płatnika obowiązków w zakresie ubezpieczeń społecznych w sytuacji, gdy obowiązek taki wynika ze wspomnianej ustawy.

W uzasadnieniu apelacji skarżąca wskazała, że w sprawie, jak wynika ze złożonego przez ZUS rozliczenia konta, poszczególne należności z tytułu składek uiszczane były co do zasady terminowo. Problem zaistniał z powodu wadliwego oznaczenia wpłat. Nie zaistniały więc podstawy do naliczenia odsetek za zwłokę. Apelująca zwróciła się do ZUS o odpowiednie zaksięgowanie opłaconych składek, wskazując iż składki te zostały oznaczone omyłkowo. Organ uwzględnił to pismo, co potwierdził pismem z 2 grudnia 2010 r i dokonał zwrotu kwot 4604,58 zł i 1375,21 zł.

Apelująca wywodziła, że przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w sposób wyraźny nakładają na ZUS obowiązki związane z popularyzacją wśród społeczeństwa wiedzy z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 68 ust. 8). Zgodnie z przepisami ustawy, organ ma obowiązek sprawowania ciągłej kontroli nad prawidłowym wykonywaniem przez płatników obowiązków w zakresie ubezpieczeń społecznych. ZUS może sporządzać z urzędu zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych, zgłoszenia wyrejestrowania ubezpieczonego z ubezpieczeń społecznych, imienne raporty miesięczne, zgłoszenia płatnika składek, zgłoszenia wyrejestrowania płatnika składek, deklaracje rozliczeniowe oraz dokumenty korygujące te dokumenty (wyrok SA w Warszawie z dnia 30 października 2008 r, IIIAUa735/2008).

Apelująca podniosła, że żaden z tych obowiązków nie został przez organ dopełniony. Zakład, pomimo prowadzonej u apelującej kontroli, nie ujawnił wadliwego oznaczenia składek. Dopiero z decyzji dowiedziała się o swojej sytuacji prawnej. ZUS nie wzywał do sporządzenia korekt, pomimo takiego obowiązku. Okoliczności te mają znaczenie przede wszystkim w aspekcie naliczonych przez ZUS odsetek. Decyzją z dnia 2 września 2010 r Zakład błędnie naliczył odsetki za zwłokę w kwocie 17.146,00 zł (stan z dnia wydania decyzji). Zadłużenie było spowodowane w dużej mierze działaniem ZUS, który nie dokonał kontroli opłacania składek i nie zaliczył właściwie składek oznaczonych wadliwie, nie ma więc podstawy do naliczania odsetek. Przede wszystkim zaś składki były opłacane terminowo. Ubezpieczona przez pewien czas nie deklarowała opłacania składek, nie została też wydana decyzja w tym zakresie. Wydana została decyzja o zadłużeniu stwierdzająca konieczność odprowadzenia składek, jednakże bez wezwania do korekt.

Dalej skarżąca wskazywała, że Sąd przyznał, że z potwierdzeń przelewów wynika, że były one zlecane terminowo. Oznacza to, że ubezpieczona wykonywała obowiązki zgodnie z przepisami ustawy. Pomimo tego, Sąd uznał, iż wpłaty nie były dokonywane terminowo, gdyż na rachunek ZUS należności wpływały po upływie płatności. Sąd nie uzasadnił dostatecznie swojego twierdzenia. Nie może ona jednak być obciążona negatywnymi skutkami działania ZUS. Jak przyznał Sąd, dopełniła ona należycie obowiązku, tj. wpłaciła należności w terminie. Wyłącznie skutek działań (czy raczej braku działań) organu rentowego środki te nie znalazły się na koncie w terminie. Zdaniem skarżącej, Sąd pierwszej instancji przyznał w zasadzie rację jej wywodom, wyciągnął jednak z nich odmienne wnioski. Wnioski te są jednak sprzeczne z obowiązującymi przepisami prawa oraz wewnętrznie sprzeczne. W związku z powyższym ZUS

nieprawidłowo naliczył odsetki od dokonanych wpłat, a tym samym Sąd dokonał błędnej oceny stanu faktycznego w sprawie.

W toku postępowania apelacyjnego, wobec kwestionowania przez skarżącą sposobu wyliczenia odsetek, ZUS przedstawił wyjaśnienia w tym zakresie.

Zakład w piśmie procesowym z 5 czerwca 2012 r wyjaśnił, że 2 września 2010 r została wydana decyzja dotycząca wnioskodawczyni, w której naliczone odsetki za poszczególne należności z decyzji zawiera wydruk „Stany należności dla płatnika” z 26 sierpnia 2010 r, stanowiący załącznik. Po uwzględnieniu deklaracji rozliczeniowej za kwiecień 2012 r i wpłat z 14 maja 2012 r na koncie płatnika figurują następujące salda: na Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - saldo „0”; na Funduszu Ubezpieczenia Zdrowotnego - zadłużenie z tytułu różnicy składki za miesiąc listopad 2010 r w kwocie 6,00 zł. Na dzień 31 maja 2012 r odsetki nie powstały, na Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych - saldo „0”.

W piśmie procesowym z 5 lipca 2012 r ZUS poinformował, że wpłaty na koncie skarżącej zostały rozliczone zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 r w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany ZUS (Dz. U. Nr 78, poz. 465). Powstanie odsetek na koncie skarżącej wynika z faktu, że płatnik nie dopełnił obowiązku wynikającego z art. 46 ust 1 ustawy z 13 października 1998 r o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r Nr 11, poz. 74 ze zm.), zgodnie z którym płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Przytoczona norma prawna wprowadza tzw. samoobliczeniową metodę ustalania należnych składek ubezpieczeniowych, zobowiązując płatnika do samodzielnego obliczania, rozliczania i opłacania składek. W związku z powyższym konsekwencje w przedmiotowym zakresie obciążają płatnika składek, w tym obowiązek obliczania i opłacania składek łącznie z należnymi odsetkami za zwłokę zgodnie z art. 55 ustawy z dnia 29 sierpień 1997 r - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r Nr 8, poz. 60 ze zm.). Odsetki za zwłokę są należnością obligatoryjną i wynikającą z art. 23 ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r o systemie ubezpieczeń społecznych. Od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę na zasadach i w wysokości określonej w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r - Ordynacja podatkowa.

ZUS wskazał, że matematyczny sposób naliczania odsetek określony został w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 22 sierpnia 2005 r w sprawie naliczania odsetek za zwłokę oraz opłaty prolongacyjnej, a także zakresu informacji, które muszą być zawarte w rachunkach. Odsetki za zwłokę naliczane są według wzoru:

$Kz \times L \times O$

----- = $O_n = O_{pz}$

365

Poszczególne symbole i liczby oznaczają: Kz- kwotę zaległości L- liczbę dni zwłoki, O - stawkę odsetek za zwłokę w stosunku rocznym, 365- liczbę dni w roku, O_n - kwotę odsetek, O_{pz} - kwotę odsetek po zaokrągleniu.

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów, w przypadku zaległości podatkowej istniejącej w okresach, w których obowiązywały różne stawki odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych, odsetki są naliczane, według wzoru określonego w ust. 1. odrębnie za każdy z tych okresów. Zaokrągleniu podlega suma odsetek za poszczególne okresy.

Odsetki na koncie płatnika zostały naliczone zgodnie z obowiązującą w danym a okresie, uchwaloną przez Radę Polityki Pieniężnej, stopą procentową publikowaną w Monitorze Polskim - Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej.

Dalej ZUS podał, że na koncie płatnika nie powstały koszty upomnienia, gdyż postępowanie egzekucyjne było prowadzone na podstawie decyzji z dnia 18 listopada 2009 r, stwierdzającej wysokość zaległości z tytułu nieopłaconych składek. Za dokonanie czynności egzekucyjnych zostały pobrane koszty egzekucyjne. Zgodnie z art. 64 § 1 ust 4 ustawy

z dnia 17 czerwca 1966 r o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r Nr 229, poz. 1954 ze zm.), organ egzekucyjny z zastrzeżeniem § 2, w egzekucji należności pieniężnej pobiera za dokonane czynności egzekucyjne: opłaty - za zajęcie innych niż wymienione wierzytelności pieniężnych lub innych praw majątkowych - 5% kwoty egzekucji należności, nie mniej niż 4 zł 20 gr. Na podstawie art. 64 § 1 ust. 14 pkt 6 w/w ustawy, organ egzekucyjny pobiera opłatę manipulacyjną z tytułu wydatków za wszystkie czynności manipulacyjne związane ze stosowaniem **r** i egzekucyjnych. Opłata wynosi 1% kwoty egzekwowanych należności objętych każdym tytułem wykonawczym, nie mniej jednak niż 1,40 zł.

Zadłużenie na koncie Pani L. N. zostało uregulowane wpłatami egzekucyjnymi z 31 sierpnia 2010 r, z 15 września 2010 r i z 16 września 2010 r. Z uwagi na fakt, iż płatnik pismem z 8 października 2010 r zwrócił się o dokonanie korekty oznaczenia wpłat za okres od sierpnia 2004 r do listopada 2009 r, Oddział dokonał ponownego rozliczenia konta. Wobec powyższego wpłaty uzyskane w drodze postępowania egzekucyjnego zostały zaliczone na: Fundusz Ubezpieczeń społecznych - kwota wpłat 22.751,60 zł, z czego na poczet należnych składek zaliczono kwotę 9.727,47 zł, na poczet należnych odsetek kwotę 9.978,00 zł, na poczet kosztów egzekucyjnych kwotę 1.291,00 zł, oraz dokonano 27 grudnia 2010 r na konto L. N. zwrotu nadpłaconych składek w kwocie 4.604,58 zł (nadpłata z wpłat egzekucyjnych w kwocie 1.755,03 zł i nadpłata z wpłat własnych płatnika dokonanych 15 października 2010 r, 12 listopada 2010 r, 14 grudnia 2010 r w kwocie 2.849,55 zł); Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego - kwota wpłat 10.570,19 zł, z czego na poczet należnych składek zaliczono kwotę 5003,62 zł, na poczet należnych odsetek kwotę 4.516,00 zł, na poczet kosztów egzekucyjnych kwotę 590,90 zł oraz dokonano 27 grudnia 2010 r na konto wnioskodawczynie zwrotu nadpłaconych składek w kwocie 1.375,21 zł (nadpłata z wpłat egzekucyjnych w kwocie 459,67 zł oraz nadpłata z wpłat własnych płatnika dokonanych 15 października 2010 r, 1 listopada 2010 r, 14 grudnia 2010 r w kwocie 915,54 zł); FPIFGŚP - kwota wpłaty 1.305,40 zł, z czego na poczet należnych składek zaliczono kwotę 493,20 zł, na poczet należnych odsetek kwotę 717,00 zł, na poczet kosztów egzekucyjnych kwotę 95,20 zł .

W załączeniu Oddział przekazał szczegółowy raport rozliczenia wpłat dokonanych przez płatnika.

Wnioskodawczynie nie zgłosiła żadnych zastrzeżeń do wyjaśnień Zakładu przedstawionych w powyższych pismach procesowych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja wnioskodawczynie nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia Sądu pierwszej instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski oraz ocenę prawną. Nie zachodzi w tej sytuacji potrzeba szczegółowego ich powtarzania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997 r, II UKN 61/97, OSNAP 1998/3/104, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 1999 r, I PKN 21/98, OSNAP 2000/4/143, orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2002 r, IV CKN 1244/00 Lex nr 55521).

Nie jest zasadny zarzut naruszenia przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 kpc i art. 328 § 2 kpc poprzez przekroczenie przez Sąd Okręgowy granic swobodnej oceny dowodów i dokonanie oceny dowodów w sposób wewnętrznie sprzeczny, niewszechstronny oraz sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego i zasadami logicznego rozumowania.

Jak należy wnosić z uzasadnienia apelacji, naruszenie wymienionych przepisów postępowania skarżąca upatruje w tym, że Sąd uznał, iż nie opłacała składek w terminie. Jej zdaniem, skoro wpłacała pieniądze w terminie, to nie ma znaczenia, że wpływały one na konto bankowe ZUS po terminie, a nadto wpłaty nieoznaczone powinny być zaliczone przez ZUS zgodnie z jej intencją, wyartykułowaną w piśmie do ZUS po wydaniu zaskarżonej decyzji.

Stwierdzić należy, że nie ma żadnych podstaw prawnych, żeby uznać za datę opłacenia składek inną datę, niż data wpływu wpłacanych kwot składek na konto bankowe Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Nie ma tu znaczenia, kiedy wnioskodawczynie dokonała wpłaty (przelewu) kwoty składek do ZUS. Data wpływu należności na konto wierzyciela jest datą wykonania zobowiązania, co wynika z ogólnych zasad prawa bankowego. Uznanie innej (wcześniejszej) daty

za datę opłacenia należności w terminie musiałyby wynikać z przepisów szczególnych, a takich w zakresie zobowiązań z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne nie ma. Nie ma w tej sytuacji wątpliwości co do nieterminowego opłacania składek przez skarżącą.

Nieoznaczone wpłaty na poczet składek zaliczone są stosownie do zasad wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Takie zasady stosował Zakład, czego skarżąca nie kwestionowała. Zgodnie z § 11 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 18 kwietnia 2008 r w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2008 r Nr 78, poz. 465 ze zm.), wydanego na podstawie art. 49 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74, ze zm.), jeżeli płatnik składek dokona w obowiązującym terminie wpłaty składek na ubezpieczenia społeczne, na Fundusz Emerytur Pomostowych, na ubezpieczenie zdrowotne lub na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych nieoznaczonej co do okresu, wpłatę tę zalicza się w pierwszej kolejności na pokrycie należności z danego tytułu, poczynając od należności o najwcześniejszym terminie płatności, z zachowaniem w ramach wpłaty składek na ubezpieczenia społeczne pierwszeństwa zaspokojenia należności funduszu emerytalnego i otwartych funduszy emerytalnych. Przy czym, zgodnie z brzmieniem § 6 rozporządzenia, wpłaty składek na ubezpieczenia społeczne, na Fundusz Emerytur Pomostowych, na ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych dokonane przez płatnika składek po terminie określonym w ustawie powinny obejmować również odsetki za zwłokę (ust. 3). W przypadku gdy wpłata, o której mowa w ust. 3, nie uwzględnia odsetek za zwłokę, mimo jej dokonania po terminie określonym w ustawie, Zakład rozlicza dokonaną wpłatę proporcjonalnie na pokrycie kwoty zaległych składek oraz kwoty odsetek za zwłokę w stosunku, w jakim w dniu wpłaty pozostaje kwota zaległości z tytułu składek do kwoty odsetek za zwłokę (ust. 4).

Skarżąca kwestionowała ustalenia w przedmiocie nieterminowości opłacania składek i nałożonego obowiązku zapłaty odsetek. Jednak nie podawała, które konkretnie kwoty składek, jej zdaniem, zostały opłacone w terminie, wbrew ustaleniom ZUS, nie podawała także, za które konkretnie okresy niesłusznie, jej zdaniem, naliczone zostały odsetki i dlaczego. Zarzuty jej są w tym zakresie ogólnikowe i nie można się do nich odnieść.

Organ rentowy przedstawił w postępowaniu apelacyjnym w pismach procesowych szczegółowe wyliczenie zaległych składek, ze wskazaniem konkretnych okresów, terminów płatności, dat i wielkości wpłat składek oraz kwot i sposobu wyliczenia odsetek – na datę decyzji. Skarżąca otrzymała odpisy pism procesowych ZUS i po otrzymaniu ostatniego pisma procesowego ZUS z dnia 5 lipca 2012 r nie zgłosiła już żadnych zastrzeżeń do tych wyliczeń.

Zważyć należy, że przedmiotem zaskarżenia wnioskodawczyni, a więc i przedmiotem sprawy, jest decyzja z dnia 2 września 2010 r, ustalająca stan zadłużenia na tę datę. Nie może zatem być przedmiotem rozważań w tej sprawie wysokość zadłużenia na późniejszą datę. Brak podstaw, aby stwierdzić, że w dacie wydania zaskarżonej decyzji kwota zadłużenia skarżącej z tytułu należności składkowych była inna, niż to wyliczył ZUS. Późniejsze zmiany stanu faktycznego nie podważają prawidłowości wcześniej wydanej decyzji. Mogą stanowić postawę wydania kolejnej decyzji, również na wniosek płatnika składek.

Należy pamiętać, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (art. 477⁹ kpc, art. 477¹⁴ kpc) (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 2011 r, I UK 360/10, Lex nr 901610, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2011 r, I UK 357/10, Lex nr 863946, postanowienie Sadu Najwyższego z dnia 10 marca 2011 r, III UZ 1/11, Lex nr 863946).

Jedynie zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji uwzględniającej w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. Poza tym zmiana lub wykonanie decyzji nie ma wpływu na bieg sprawy (art. 477¹³ kpc). Organ rentowy, dokonując na wniosek skarżącej po wydaniu zaskarżonej decyzji ponownego rozliczenia wpłat składek, nie wydał decyzji, z której wynikałoby zmniejszenie wielkości zadłużenia za sporny okres.

Odnosząc się do dalszych zarzutów apelacji wskazać należy, że art. 68 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wymienia, że do zakresu działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należy między innymi: realizacja przepisów o ubezpieczeniach społecznych, a w szczególności: stwierdzanie i ustalanie obowiązku ubezpieczeń społecznych, ustalanie uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz wypłacanie tych świadczeń, chyba że na mocy odrębnych przepisów obowiązki te wykonują płatnicy składek, wymierzanie i pobieranie składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (pkt 1), także kontrola wykonywania przez płatników składek i przez ubezpieczonych obowiązków w zakresie ubezpieczeń społecznych oraz innych zadań zleconych Zakładowi (pkt 6). Przepis nie wskazuje, w jakich terminach i jak często Zakład może przeprowadzać kontrole płatników składek. Nieprzeprowadzenie kontroli nie zwalnia płatnika składek od obowiązków, jakie nakłada na niego ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych i inne obowiązujące w tym przedmiocie przepisy prawa. Brak kontroli ze strony Zakładu, wbrew wywodom apelacji, nie przenosi winy za niedopełnienie obowiązków dotyczących złożenia prawidłowych dokumentów rozliczeniowych i nieopłacenie składek z płatnika składek na Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Przyczyną ustalenia przez ZUS kwoty zaległych należności oraz odsetek za zwłokę jest niewywiązywanie się z obowiązków płatnika przez skarżącą, a nie zaniedbanie obowiązków przez ZUS.

Skarżąca zarzuciła w apelacji także naruszenie przepisów art. 44, 46 i 47 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez błędne ich zastosowanie. Nie uzasadniła jednak tego zarzutu. Powołane przepisy dotyczą obowiązków płatnika składek. Obowiązki płatnika uregulowane są właśnie w art. 41, 43, 44, 46, 47 ustawy, stanowiąc m.in.: płatnik składek przekazuje do Zakładu imienne raporty miesięczne, po upływie każdego miesiąca kalendarzowego, w terminie ustalonym dla rozliczania składek (art. 41 ust. 1). O wszelkich zmianach w stosunku do danych wykazanych w zgłoszeniu, o którym mowa w art. 43, płatnik składek zawiadamia wskazaną przez Zakład jednostkę organizacyjną Zakładu, w terminie 14 dni od zaistnienia zmian, stwierdzenia nieprawidłowości we własnym zakresie lub otrzymania zawiadomienia o stwierdzeniu nieprawidłowości przez Zakład, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 (art. 44 ust. 1). Płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy (art. 46 ust. 1). Płatnik składek przesyła w tym samym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłaca składki za dany miesiąc, z zastrzeżeniem ust. 1a, 2a i 2b, nie później niż: 1) do 10 dnia następnego miesiąca - dla osób fizycznych opłacających składkę wyłącznie za siebie; 2) do 5 dnia następnego miesiąca - dla jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych; 3) do 15 dnia następnego miesiąca - dla pozostałych płatników (art. 47 ust. 1).

Z ustaleń dokonanych w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji i w postępowaniu apelacyjnym jednoznacznie wynika, że skarżąca uchybiła obowiązkowi płatnika składek wymienionym w cytowanych wyżej przepisach prawa. Nie opłacała bowiem w prawidłowy sposób należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w okresie objętym zaskarżoną decyzją.

Z powyższych względów apelacja jako bezzasadna została oddalona na podstawie art. 385 kpc.